Hepatische encefalopathie

Hepatische encefalopathie is een stoornis in de hersenen die veroorzaakt wordt door ziekten van de lever (hepatisch = van de lever; encephalon = hersenen; pathie = ziekte).

De oorzaak is een teveel aan afvalstoffen in het bloed, zoals ammoniak. Deze worden, als gevolg van een falende leverwerking, onvoldoende verwijderd. Dit heeft een toxische inwerking op het centrale zenuwstelsel waardoor er te veel vocht in de hersenen komt (hersenoedeem).
De klachten ontstaan geleidelijk en evolueren van een toestand van verminderde concentratie en afwijkend gedrag naar verwardheid, desoriëntatie en kunnen leiden tot een comateuze toestand.

Herkennen van hepatische encefalopathie

De eerste stap in de behandeling is het herkennen van hepatische encefalopathie. De klachten beginnen geleidelijk en zijn meestal omkeerbaar met de gepaste medicatie. Het is dus belangrijk ze zo vlug mogelijk op te merken.
Ze worden ingedeeld in vier graden volgens hun ernst.

Graad 1
- vergeetachtigheid
- aandachtsstoornissen
- irritatie
- veranderende gemoedsgesteldheid; overdreven gedrag (euforie, depressie)
- omkering van het dag-/nachtritme (overdag slaperig en 's nachts wakker)
- flapping tremor (beven van de vingers bij uitgestrekte handen)

azdelta
Uw ziekenhuis.

Deze brochure is laatst aangepast op 17/08/2020 0520 6006-NL

Graad 2
- grote moeilijkheden om opdrachten uit te voeren
- verergering van het slaapprobleem
- af en toe gedesoriënteerd (moeite om mensen en dingen te herkennen, verwardheid, geen tijdsbesef)
- onaangepast gedrag
- flapping tremor

Graad 3
- veel slapen, maar kan nog wakker gemaakt worden
- gedesoriënteerd in tijd en ruimte
- verergering van het onaangepaste gedrag (woedeaanvallen, angst, onverstaanbare of geen zinvolle antwoorden)
- erge flapping tremor

Graad 4: hepatisch coma
- geen reactie
- bewusteloosheid
- kan niet wakker gemaakt worden
- geen contact mogelijk

Medicatie en preventie

- Lactulose (Bifiteral®)
- Rifaximine (Targaxan®)
- Beter voorkomen dan genezen

Lactulose (Bifiteral®)
Lactulose zorgt voor de omzetting van ammoniak naar ammonium, waardoor deze afvalstof mee met de stoelgang uitgescheiden wordt en niet opgenomen wordt in het bloed. Het bevordert ook de transit, zodat de afvalstoffen vlugger verwijderd worden en dus minder weerslag op de hersenen hebben. Hierdoor zal u frequenter stoelgang moeten maken.

Drie keer per dag zachte stoelgang is meestal de maatstaf. Bij verergering van klachten neem je best een extra dosis Lactulose (Bifiteral®), zelfs als u al drie keer per dag zachte stoelgang had.
Als u last hebt van een hogere graad van hepatische encefalopathie kan lactulose ook toegediend worden via een lavement.

Rifaximine (Targaxan®)
Rifaximine is een antibioticum dat bacteriën doodt die hepatische encefalopathie veroorzaken. Rifaximine wordt gebruikt bij volwassenen met een leverziekte om het **heroptreden** van periodes van manifeste hepatische encefalopathie te verminderen. Bij een eerste episode van hepatische encefalopathie kan dit geneesmiddel dus niet opgestart worden, enkel bij herhaald optreden van de verwardheid, gecombineerd met een ziekenhuisopname, kan rifaximine opgestart worden.

Beter voorkomen dan genezen
- Blijf aandachtig, zodat een veranderde toestand zo snel mogelijk wordt opgemerkt door u of uw familie.
- Volg nauwgezet de voorgeschreven medicatietherapie.
- Onderbreek of wijzig nooit op eigen houtje de door uw arts voorgeschreven behandeling. Minder ook nooit de Lactulose (Bifiteral®)-toediening zonder overleg met uw arts.
- Neem geen andere dan de u voorgeschreven medicatie zonder voorafgaand overleg met uw arts (zeker wat betreft slaapmedicatie). Extra medicatie betekent een extra inspanning van uw lever om uw lichaam te ontgiften.
- Drink geen alcohol. Ook dit is een extra belasting voor de lever.
- Controleer uw stoelgangfrequentie: drie keer per dag zachte stoelgang is meestal de maatstaf.